

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk
BALKÁNYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felölös szerkesztő: Dr. VRATARIS IVÁN.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények e lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petit sor egyszeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.

Nyitlitter petit sora 50 fill.

Kisbirtokosok és a törlesztés kölcsönök.

A divat nagy hatalom. Hódol annak az ember nemcsak a ruházkozásban, hanem minden téren, még az adósság csinálásban is.

Bekebelezett, váltó és kezelt kölcsönök ma már meghaladtak adósságok kezdenek lenni és minden adós iparkodik a divatnak hódolva, terheit átváltoztatni törlesztéses kölcsönre.

Van is valami csábító abban, mikor az ember a kamattal együtt lassanként letörleszti adóssága tökéjét is és egy szép napon csak arra ébred: volt és nincs, nem nyomja többé teher sem a birtokivét, sem a kebelet.

Csak hogy mig ez a boldog állapot eljő, sok kiszagda megátokozza még azt is, aki a törlesztéses kölcsönt legelőször kigondolta, mert nézetem szerint ilyen kölcsön bármennyire divatos legyen is, kiszagdanak épen nem való.

A törlesztéses kölcsön ugyanis mindig hoszu lejárata, 40 vagy 50 évre szól, a mellett a kamatja rendesen nagyobb, mint a közönséges kölcsönnek, mert természet-

esen a kamatban benne van a tőke törlesztése is. Aki például 1000 korona kölcsön öt százalékra kap ma, rendes kölcsön gyanánt, ha 6 százalékot fizet, úgy 36 és fel mulva ezen egy százalék többlettel letörlesztette a tőkét is.

E példa mellett maradv, a legtöbb ember ilyen formán ekoskodik: Van 1000 korona adósságom, azután fizetek évenként 50 korona kamatot, mivel törleszten, ha csak nem okvellten szükségess, szegény ember nem törleszt, ez az adósság nyomja halálomig nemcsak az én, de még a gyermekeim és unokáim vállait is; mig ha ezt az adósságomat törlesztéses kölcsönre változtatom, fizetek évenként 60 koronát, tehát csak 10 koronával többet, ami nem is pénz és 36 év mulva, ha én meg nem is érem, de legalább a gyermekeim megszabadulnak a kamat fizetéstől is, meg az adósságtól is.

Első tekintetre teljesen helyes ez az okoskodás, a valóságban azonban teljesen másként alakulnak a dolgok.

Ha az a gazda, aki 40 évre felveszi e törlesztéses kölcsönt, biztos lehetne arról, hogy ő még 40 évig élni fog, sőt nemcsak életben marad eddig, hanem birtokát sem

eloztani, sem abból egy darabot is eladni nem lesz kénytelen; akkor csakugyan semmi lényeges kifogás nem lehetnének e törlesztéses kölcsön ellen.

Azonban eltekintve a községi és egyházi birtoktól, melynek tulajdonosa örök, melyik kiszagda nem emondani, hogy ő 40 évig úgy gazdálkodik, hogy földjéből egy darabot sem fog soha eladni, vagy másnak, illetve másoknak átadni?

Bizony ritka az a kisbirtok, amelynél általában 10 éven belül változás nem fordulna elő és ily változásnál tünik ki aztán a törlesztéses kölcsön káros hatása.

A megerthelt birtokból egy bármely csekély rész sem adható el, mert az adósság egyetemesleg nehezedik az egészre és ilyenkor megeshetik, hogy az egyik hanyag fizető miatt hajba keveredik a többi társadós is.

Közönséges bekebelezett adósságon ily esetben lehet segíteni az által, hogy a felosztolt birtok új tulajdonosai külön-külön vesznek birtokukra kölcsönt, a mivel a régi összesített tartozásból reájuk eső részt lefizetik.

De ezt a törlesztéses kölcsön tulajdo-

TÁRCA.

A városatyák.

— A „Muraszombat és Vidéke“ eredeti tárcája —

— Adj Isten komám! De rég nem tanálkozunk már.

— De hun is? Bögömérbe nem jutok, van otthon aratási borom, amit magamnak kell elfogyasztanom, hogy aratóim napzarást ne kapjanak, — a városházán meg — mióta valaki a ragályos betegséget jelző piros cédulákkal akarta megfertőzni a házainkat, — nem voltam, habár halom, hogy nagy dögök vannak készülöben. — A városházához egy bakterszobát akarnak építeni, hogy többet mutasson a külseje.

— Hát ez bizony csak terv, s tudja Isten megérjüke annak megvalósítását, de a tüzoltók mászótornyának kijavítása már befejezett tény.

— U fenye! De ez megint csak a pazarlás, a tüzoltóknak ezt a tulsok mázskálást egy kieszit korlátozni kéne, mert különben néhány év mulva megint csak oda lesz.

— De mit szölsz a vasuthoz komám? Már megint erősen fityül — nekünk.

— De most már a fele se tréfa ő. m. a. f. most bizony könnyen megeshetik, hogy igazán fityülni fog, pedig én csak azért zavartam az 50.000 ft mellett, mert ugyis tudtam, hogy soha se köll megfizetni, pedig most már a pénzt is kerik. Még az újság is arra hívja fel a városatyákat, — már mint minket — hogy akadályt ne gördítsünk a pénz beszerzése ellen.

— Hát ha csak az kő, az meg is lesz.

— Én is aszondom, de igazán furcsa, hogy a saját magunk benszültöt újságunk sem ismer minket s fel meri tenni, hogy a megkezdés után 3 hónap mulva sem lesz pénz, lesz biz, a szeretném látni, ki lesz ellene, vót-e valaki, aki az 50.000 ft ellen szót emelt?

Ha csak megszavazni vagy aláírni kell valamit, azt mindig megteszszük. Csak a pénzt magál ne kerjük tőlünk, ha találkozik olyan bolond, aki leteszi helyettünk a pénzt, csak nem fogunk ellene szavazni, ilyet csak feltételezni rolnk is már sertes, rolnk — kik nem kaimároskodunk mint némely snassz község, amely csak a saját javát nézi még feltételhez is kötötte néhány ezer forintnyi hozzájárulását, mi nobilisan minden megjegyzés nélkül dobjuk oda ezt a másnak nagy summát még azt sem említve meg, hogy Muraszombat a szárnnyonalnak csak a tarkát foghatja ezért.

— Hogy hogy?

— Mert a vasuti forgalomra számításba jövő községeknek a Mezővár—bagonyai iránynak ép úgy, mint a Hidegkut s bodóhegyi irány összes községeinek úgy ám, mint személyforgalom tekintetében csak Battányd lesz az állomása, ott fognak üzletemberek, kereskedők letelepedni, áruraktárakat s épületeket letelestíni, ott fog élet, forgalom keletkezni, az eddig ide utalt forgalom is oda fog irányulni, ami állomásunknak pedig marad Battányfalva, Barkóc és Korong forgalmának lebonyolítása, a többi községek forgalmát részben Alsólendva, részben Regede állomása vonja el tőlünk.

— De hogy erre nem gondoltunk a megszavazásnál.

— Nem lehetett, az e feletti gondolkodás nem volt napirendre tűzve, ami pedig ki volt tűzve, azt ugys minden közbeszólás nélkül elintéztük, Valakinek csak hasznára lesz az a pénz is, az pedig csunya önzés volna, ép a magunk javát keresni.

— Hát mit értenek a vasut építésének megkezdése alatt.

— Hát tudod komám, ez csak olyan meghatározott időpont lesz, mint mikor neked Bögömérben éjfélskor eszedbe jut, hogy hát izé haza

nosa nem teheti, mert hosszú időre, 40 évre le van kötve és ha mégis megteszi, akkor látja csak be, hogy mennyire becsapattot.

Egy példát mondok, ami a kérdést legjobban megvilágítja. Egy vidékünkbeli birtokos 50 évre törlesztéses kölcsönt vett fel birtokára. Fizette a törlesztéses kamato- kat 19 évig. Ekkor birtok megosztás foly- tán adósságát törölni volt kénytelen, vett fel tehát közönséges kölcsönt, hogy azzal törlesztéses kölcsönét kifizesse.

Mivel már 19 évig fizette a magas kamatot, úgy számított, hogy ez alatt adóssága egyharmad részét legalább is ki- fizette, mily nagy volt azonban rémülete, midőn arról értesült, hogy adóssága még teljes összegében fennáll. És ezt nem valami svindler intézet, hanem egyik leg- szolidabb országos intézetünk tette, azon czímen, hogy a törlesztéses kölcsön időelőtti lefizetésekor neki u. n. stornirozási díj jár.

Óvakodjék azért minden kisbirtokos vagyonát törlesztéses kölcsönrel megterhelni, mert ezzel a birtoka felett való rendelkezési jogát jó időre kiadta a kezéből. A jóra való gazda úgy is törleszt adósságából, ha csak teheti, évenként egy kis részt, ezért apasztja a kamatot is, míg a törlesztéses kölcsönrel a kamat mindvégig egyenlő marad.

Épen ezen szempontból is káros a tör- lesztéses kölcsön. A kamatláb — hála Isten évről-évre esik — a pénz olcsóbb lesz szem- mel láthatólag. Ez előtt 20 évvel vidékünk- ön a 10 százalékos pénz még olcsó pénz volt, ma 6 százalékra lehet kapni. Való- színű, hogy 20 év múlva 4 százalékra is lehet pénzt kölcsön venni, minak kössük le azért magunkat hosszú időre, 40 vagy 50 évre a mostani kamat fizetésére, mikor több mint valószínű, hogy a kamat idő- közben mindig kevesebb leend.

A nép tanácsadói, tanítók, papok és jegyzők világosítsák fel erről a népet és óva intsék őt a törlesztéses kölcsönöktől, mely kizsákdának egyáltalán nem való.

A takarmány befolyása a teje és vajra.

A takarmánynak a teje és a vajra gyakorolt befolyása nemcsak annyiból áll, hogy a jobb takarmány után jobb tejet és vajat várhatunk, de, noha e tekintetben számos tényező működik is közre, a takar- mány befolyása ezek között nem utolsó.

Tudjuk, hogy a takarmány a tejnek mennyiségét, zsirtartalmát, a vaj ízét stb. befolyásolja. Általánosan ismeretes, hogy a répa, feljöl, répa, repce, repcsény a tejnek, de különösen a vajnak kellemetlen csipős ízt kölcsönöznek, mely annak értékét fölöt- tébb leszállítja. Sok tejszövetkezetben ennélfogva ezen anyagok etetés=tilos, mi sajná- landó, mert másrészt a répa etetés a tej mennyiségét fokozni szokta.

Ezen említett kellemetlen répaízt azonban a tejfőlknek felmelegítése által el lehet távolítani, mert ezen iz bizonyos illó anyagokból származik s így, ha a tejfőlk egy fededényben forró vízbe helyezzük és mozgásba tartjuk, a kellemetlen iz eltűnik és belőle kifogástalan vajat készíthetünk. Ha a tejet fejtés után azonnal centrifugáljuk, a rossz iz akkor sem lesz érezhető, de nem is képződik, ha a répa mellett elegendő pogácsát etetünk.

A répa etetésnek még van egy kellem- tetlen hatása s ez abban áll, hogy a vaj kemény és fagygyuszzerű lesz és rosszul idomítható, ezen azonban repce- pogácsa, korpa vagy zabdara etetéssel lehet segíteni.

A vajnak kellemetlen rossz ízt ad minden romlott takarmány még akkor is, ha azt csak kis adagban etetjük, különösen hüvelyes magvak és az olajpogácsák azok, melyek romlott állapotban különösen kedvezőtlen hatást gyakorolnak, ha azonban kifogástalan minőségűek, akkor a hüvelye-

sekre nem lehet panasz. a pogácsák pedig határozottan jó hatásúak.

Általában véve, minél természetzerűbb a takarmány, annál jobb tejet és vajat kapunk. Legelső helyen említendő e tekintetben az aromatikussá alpesi fű és széna, azután a lóhere és lucerna s a nem igen buja legelőkről való fű. Ezek etetésé foly- tán a vaj nemcsak kitünő aromát és kelles- mes ízt nyer, de szép sárga színű is lesz, melyet sárgarépa etetés folytán még fokoz- hatunk is.

A hegyi szarvasmarhák egyáltalában sárgább színű vajat adnak, különösen ha zöldtakarmányon élnek vagy legelnek, míg a szalmafélék, répa stb. etetésé után a vaj sokkal fehérebb színt mutat.

Ha a gazdaságból az iparvállalatok hulladékaiból, pld. moslékot, répa szeletet, keményítőt, gyári törkölyt etelnek, kifogás- talan első minőségű teje alig számíthatunk, főleg ha ezen hulladékokat frissen vagy besavanyítva etetjük, míg a szárított moslék, törköly, szelet, stb. egészen indifferensek.

A gazdának törekednie kell tehát lehe- tőleg a legjobb minőségű vajat állítani elő s e tekintetben a takarmánynak a fentebb vázolt befolyását is mindenesetre figyelemre kell méltatni s el nem felejtetni, hogy a margarín és egyéb művaj csak a silányabb vajnak csinal konkurenciát, a jó minőségű és kitünő vajjal azonban egyáltalán nem versenyezhet.

Szenteh Dezső
gazd. szaktanár.

A félev leteltével tisztelettel kérjük előfize- tőinket, kiknek az előfizetése lejárt, annak meg- újítására, esetleg a hátralék szives beküldésére, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

Kiadóhivatal.

HIREK.

— Személyi hír. Lukács Gyula a körmendi kerület országgyűlési képviselője a mint értesítél, Szombafán augusztus hó 7-én d. e. 9 órakor, Gödörháza, Velemér, Szerdahely, Prosznyákfan ped- ig ugyanazon nap délután beszámoló beszédet tart.

kéne menni, meg is teszed a kezdő lépést, a mennyiben ép, amikor a Bögömérés nincs oda- benn, elég óvatosan elszólod magad „fizetek”, de mivel erre nem jelentkezik senki, eszedbe jut, hogy megvárod a szomszédodat, de közbe már újra ihánékdol lesz s így maradsz ott szomszédoddal együtt reggelig. — Te megtetted a kezdő lépést, de közben jött akadályok mégis hátráltattak a kivitelt.

— Most már értem, hát az állomásunkról tudsz-e valamit, merre lesz az?

— Micsoda? — Állomás? Hát még minek az is?

— Látom, nem értesz hozzá, Battyánd lesz a végállomás s ha odaért a vonat, a nagy gyors- saságtól kizárdt masinát úgy is jártatni kell mint a lovat, tehát lassan eljön erre Hidvég felé, mi- közben az esetleg még rajtmaradt vagy Muraszom- batba készülő pasások leugrálnaknak, ezért csak nem csinálnak állomást, Hidvégen beljebb sineket fektetni úgy sem szabad, mert az ezeken gyors egymástutában száguldo vonatok városunk roha- mos fejlődésének csak gátat vetnének.

Előbb Muzgán tul akarták az állomást, ami még a leghelyesebb volna, ha megfelelő nagy ivben kerülne ki a város határát, nehogy a fitty meg- jessze a gyerekeket s a várost fejlődésében se

akadályozza, másrészt jó közel volna már a Mu- rához, miáltal sok hegybeli esalogatna le fürdesre, ami nem csak a vasut forgalmára volna hasznos, de szükséges is volna, mert mondják még mindig sok a mosdatlan goricsánc.

— De mi is Battyándra menve, hamarabb érnek a Murához.

— De komám nekünk talán mégis csak messze volna tul a Muzgán az állomás.

— Látom, nem értesz a dologhoz, hát ki kérdezi majd tőled, hogy itt vagy ott volna a jobb Muraszombatra nézve, erről beszélhetünk ugyan, de csak úgy vagyunk vele, mint a kutya ugatás- sal, nem hallatszik a menyországba.

— Akkor már csak inkább Hidvégen legyen az állomás.

— Te persze már megint a koresmára gondolsz.

— Hát ha már annyira kutyaogol az ember, már csak az is kell, hogy a torkáról a port le- öblíthesse. De a tégla is mindjárt ott volna az állomás részére.

— Persze, meg hid se kellene a Lendvára, mi? Ugy-e e. m. a. f. meg jó edző hatással is lesz a vindisre, ha a befűtött kupétából kiszálla sőtétben, porban, sárban, melegben, esőben vagy lagyan kutyaogolhat háromnegyed órányira s e

közben megmeredt tagjait kinyújthatja, a mellett a nagyobb cipőfogyasztás a cipész ipart is fel- lendítené.

— De akár itt lesz, akár ott, bizuk azt csak a vasut építőre, az tudja legjobban, hogy ő neki hol alkalmasabb. Minden komédiás jó hír- nek viszi el, ne kellemetlenkedjünk tehát a vasut- építőnek sem, szerezzük meg hamarosan a pénzt, járjunk, mint eddig, a többi bűnöseknek jó pé- dával elől, gondolkozzék mindenki úgy, mint parancsolják, ne törjük a fejünket olyanon, a mi most nem faj, szűnik ugyanis szídnak bennünket, tehát legalább adjunk nekik okot rá. Miért keres- nének kifogást olyan dolgon, a mi még nincs, kritizálhatunk majd akkor is, ha már meg lesz.

— A vasuton kívül még az az előnye is lesz esendes nembánomásunknak, hogy végre- valahára nem kell majd annyiszor szegénykezve hallanunk, hogy alig fizetünk pótdót, mert ez mégis csak felemelí pótdóinkat 50 évre 20 szá- zálékkal, tehát nem csak magunkról gondosko- dunk, de utódainkra is hagyunk valamit.

— De komám, most már igazán nem értelek.

— Az se baj, de mit is mondott a kabai asszony?

— Ez az igazi!

Hirdetések.

Egy jobb házból való fiu felvétetik
tanoncznak
CZIPOTT JÓZSEF divatáru üzletében
Muraszombatban.

A muraszombati m. kir. adó-
hivatal 1906. április 1-re lakást keres.
Kinek a hivatal részére alkalmas he-
lyisége van, sziveskedjék ezt a hiva-
tálnál az évi bér megjelölése mellet
f. évi augusztus 5-ig szóval vagy írás-
ban bejelenteni.

RÉZI NÉNI. Szakácskönyv.

Kapható: BALKÁNYI ERNŐ könyvkereskedésében.

358/1905. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX.
t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy a szombathelyi kir. törvényszéknek 1905.
évi 4527. számú végzése következtében Olajos
Sándor ügyvéd által képviselt „Dévassmegyei
Takarekpénztár r.-t.” javára Kodila Ferenc tót-
laki lakos ellen 665 kor. s. jár. erejéig 1905.
évi május hó 30-án fogatanosított kiegészítési
végrehajtás útján lefoglalt és 922 koronára be-
csült következő ingóságok, u. m. ló, borjú, szekér,
bor, hordók, kád, varró gép, asztal, kásátli, hosszú
pad és faszekből álló ingóságok nyilvános árve-
résen eladottnak.

Mely árverésnek a muraszombati kir. bírósá-
g 1905. évi V. 224/2. sz. végzése folytán 665
kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi március hó
1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen
76 kor.-ban bíróság már megállapított költségek
erejéig Tóllak közsgében Kodila Ferenc lakásán
leendő megtartására

1905. évi augusztus hó 4-ik napjának

d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni
szándékozó, ezennel oly megjegyzéssel hivatnak
meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.
t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés
mellett, a legtöbbet igényrőnk, szükség esetén becs-
aron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat
mások is le és felülfoglalták s azokra kielégi-
tési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881.
évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is
elrendeltetik.

Kelt Muraszombatban, 1905-ik évi július
hó 20. napján.

SZABADFFY JÓZSEF,
kir. bír. végrehajtó.

Megtekintésre

ajánlom a n. é. Muraszombat és vidék
közönségének

képeslevezőlapjaimat

nemkülönbön díszes dobozokban és csoma-
gokban finom

levélpapirjaimat.

Balkányi Ernő papirkereskedése
Muraszombat.

Idény-czikk.

Az idény alkalmából ajánlom kitünő
minőségű

hólyagpapirjaimat

a mélyen tisztelt családayák nagybecsű
figyelmébe.

Balkányi Ernő,
papirkereskedő.

Hirdetések felvételnek e lap kiadó-
hivatalában.

„Hermandol“

1000 darab elsőrendű closet-papir
1 korona.

Kapható Balkányi Ernő papirkeres-
kedésében Muraszombat.

Tanonc felvétel.

Arnstein Benő alsólendvai fűszer-
kereskedésébe egy jó házból való
fiu tanocznak felvétetik.

100 db cigaretta-hüvely

12 kr.-tól feljebb Balkányi Ernő papir-
kereskedésében kapható.

Imakönyvek

magyar, vend szöveggel, díszes kiállításban
róm. kath. és ág. ev. vallásuak számára
kaphatók

Balkányi Ernő, könyv- és papirkeres

kedő és könyvnyomdatulajdonos

Alsólendva és Muraszombat.

PÉNZ.

Gazdasági Bankhitel

pénzkölcsön közvetítő intézet

ALSÓLENDVÁN.

Mindenféle pénzkölcsönügyben készséggel szolgál felvilágosítással és
tanácsal minden hozzá fordulónak.

Mindenki tehát a saját érdekében jól cselekszik, ha kölcsönügyében,
legyen az bármily bonyolult, ezen intézethez fordul.

Gazdasági Bankhitel

pénzkölcsön közvetítő intézet

ALSÓLENDVÁN.

Tulajdonos: Fleiner Mór.

Vezérszó: Minden darab szappan SCHICHT
névvel, tiszta és meut káros al-
katrészekből.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György
éég Ausstiban bárkinek, aki bebizony-
nyítja, hogy szappana a „SCHICHT” névvel, valamely káros
keveréket tartalmaz

Schicht-szappan!

(„Szarvas” vagy „Kulcs” szappant)

a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Ama egyszerű, hatályos tisztító erő, valamint ama
kiadósság, amelyet

Schicht-szappannál

észlelhetünk, lágsága és teljes tisztasága azon különös gyár-
tási mód eredménye, amely a nyersanyagok feldolgozásánál a
legnagyobb pontosság alapul. A nyersanyagok nagyrészt
saját művekben állítatnak elő.

Milliószor kipróbálva és kitünőnek bizonyult!

